

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 582/2015/6. szám

A Kúria a dr. Tóth György ügyvéd által képviselt (...) felperesnek a dr. Meggyesy Marianna jogtanácsos által képviselt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala alperes ellen kapcsolattartás újraszabályozása tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. március 18. napján kelt 10.K.27.745/2014/7. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.745/2014/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

Kiskorú K. A. (született: 2004. február 27.) apai kapcsolattartását a szülők egyezsége szabályozta, melyet a Járási Gyámhivatal a 2013. február 21-én kelt határozatába foglalt. E szerint K. A. édesapa jogosult folyamatos, időszakos, az oktatási szünetekben és az ünnepek alatt történő kapcsolattartásra. A gyermek átvételének és visszaadásának helyszíne Budapest, Keleti pályaudvar, az átvételre és visszaadásra a szülő mellett az apai nagyszülők külön-külön is jogosultak.

A felperes 2013. június 11. napján az apai kapcsolattartás újraszabályozását kezdeményezte az átadás-átvétel helye tekintetében, majd kérelmét úgy módosította, hogy a gyermek átvételére és visszaadására feljogosított apai nagyszülők a jövőben e jogosultságukat ne gyakorolhassák, kizárólag az édesapa vehesse át és vihesse vissza a gyermeket. A Járási Gyámhivatal a 2014. március 25-én kelt határozatával újraszabályozta a

kapcsolattartást, a határozat ellen a felperes fellebbezett, a Járási Gyámhivatal a határozatát visszavonta. Az eljárás során a felperes jogi képviselője útján május 22-én az apai nagyszülők kifogásolható magatartásának bizonyítására telefonbeszélgetésekről hangfelvételeket csatolt. A hangfelvétel meghallgatására a Járási Gyámhivatal hivatalos helyiségében került sor, az apai nagypapa tagadta a felvétel valódiságát és azt, hogy azon az ő hangja hallható. Hangsúlyozta, hogy a felvétel elkészítéséhez nem járult hozzá. A Járási Gyámhivatal a 2014. június 10. napján kelt jegyzőkönyvében rögzítette, hogy a nagypapa nem adta hozzájárulását a hangfelvétel elkészítéséhez, ezért kérte, hogy a Gyámhivatal azt bizonyítékként ne vegye figyelembe.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Kazincbarcikai Járási Hivatal Járási Gyámhivatala a 2014. június 24-én kelt BO-05C/GY/111-50/2014. számú határozatával kiskorú K. A. apai kapcsolattartását újraszabályozta. Ebben kitért arra, hogy a gyermek átadására és átvételére Ny. M. nevelőapja is jogosult, ugyanakkor megállapította, hogy erre K. Á.-né nagyszülő - a korábbi szabályozással ellentétben - már nem jogosult. Elutasította ugyanakkor azon kérelmet, hogy a gyermek átvételére és visszaadására K. Á. nagyszülő ne legyen jogosult.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala - az alperes - a 2014. augusztus 19. napján kelt BOC/01/797-14/2014. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését, az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperesi hatóság jogellenesen hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényre (a továbbiakban: új Ptk.), ugyanis az eljárás az új Ptk. hatályba lépését megelőzően indult, így annak szabályait a Ptké. 1.§-a értelmében nem lehet alkalmazni jelen közigazgatási eljárásban. Erre tekintettel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezéseit kellett volna alkalmazni. Ennek megfelelően az alperes jogellenesen hagyta figyelmen kívül a tényállás tisztázása során a hangfelvételeket. Álláspontja megerősítéseként a BH 2000/485. számú eseti döntésre hivatkozott. Mivel az alperes nem használta fel bizonyítékként a hangfelvételeket, K. Á. hozzájárulása, illetve akarata ellenére is a tényállás tisztázása során, így megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdését. A hangfelvételeken egyértelműen azonosítható a felperes, a kiskorú és K. Á. apai nagyszülő hangja. Álláspontja szerint K. Á. eljárási bírsággal kellett volna sújtani, mivel a hangfelvételek kapcsán

tudatosan valótlan nyilatkozatot tett, illetve önmagával is ellentmondásba keveredett.

A felperesi képviselő az ügyben tartott tárgyaláson, 2015. március 18. napján 2015. február 5. és 16. napján rögzített felvételeket csatolt, és sérelmezte, hogy eljárásával az alperes megsértette a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 336/A.§ (2) bekezdését.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a 2014. március 15. napját megelőzően (az új Ptk. hatályba lépése előtt) készült, ámde 2014. március 15. napját követően bizonyítékként felhasználni kívánt hanganyag vonatkozásában a régi, vagy az új Ptk. szabályai alkalmazandó-e. Hivatkozott a régi Ptk. 80.§ (1)-(2) bekezdéseiben és az új Ptk. 2:48.§ (1) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy a két szabályozás közötti eltérés nyilvánvalóan és egyértelműen megállapítható, hiszen még a régi Ptk. a nyilvánosságra hozatalhoz írta elő a hozzájáruló nyilatkozat meglétét, addig az új Ptk. már mindenféle felhasználás esetén megköveteli a hozzájáruló nyilatkozatot. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható volt, hogy a hangfelvétel benyújtására 2014. májusában került sor, így a felhasználás szempontjából a jogkiválasztás időpontja már az új Ptk. hatályba lépését követő időszakot jelenti, tehát a felperes hivatkozása nem foghat helyt.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a BH 2000/485. számú, felperes által hivatkozott eseti döntés a visszaélésszerű felhasználásra vonatkozik, mely az új Ptk. szempontjából már irreleváns, hiszen az mindenféle felhasználás vonatkozásában megköveteli a hozzájáruló nyilatkozatot.

Ebből következően az elsőfokú bíróság azon álláspontra jutott, hogy az alperes a Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás feltárási kötelezettségét nem sértette meg az által, hogy érdemben nem használta fel a hanganyag tartalmát. Ennek megfelelően nincs jelentősége a hangfelvételeken található, fellelhető adatoknak, illetve annak sem, hogy ténylegesen kivel, illetve kikkel azonosítható be az azon található hanganyag.

Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Pp. 335/A. § (1) bekezdésében foglaltakra és leszögezte, hogy a felperes a Pp. 336/A. § (2) bekezdésére a második érdemi tárgyaláson hivatkozott először, így az a keresetkiterjesztés tilalmába ütközik, ezáltal a bíróság azzal érdemben nem foglalkozhatott.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében

foglaltakat fenntartotta. Másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett kérte az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kifejtette, hogy a régi és az új Ptk. szabályozási rendszere tartalmilag azonos, csak szóhasználatban különböző. A közigazgatási eljárásban a felvétel felhasználására az igazság kiderítése végett, tehát közérdekből került sor, amely a visszaélésszerű joggyakorlást kizárja. E körben újra hivatkozott a BH 2000/485. számú, továbbá a BH 2013/324. számú, valamint a 2001. évi 110. számú eseti döntésre is. Álláspontja szerint a bíróság jogellenesen állapította meg, hogy az ügyben eljáró közigazgatási hatóságok tisztázták a tényállást és nem sértették meg a Ket. 50.§ (1) bekezdésében foglaltakat.

Kifogásolta azt is a felperes, hogy a bíróság jogellenesen minősítette a felperes előkészítő iratában és a tárgyaláson a Pp. 336/A. § (2) bekezdésére hivatkozását keresetmódosításnak, és jogellenesen nem kötelezte a perben az alperest erre tekintettel a határozata alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására. Kifejtette, hogy a bíróság ezen döntése azért jogszabálysértő, mivel a Pp. szabályaira való hivatkozás eleve nem lehet kereseti kérelem tárgya, mert az nem volt alkalmazható a vitássá tett közigazgatási döntés meghozatalakor. Másrészt egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség nem pontos jogszabályi helyre történő hivatkozásban nyilvánul meg, az nem köti az eljáró bíróságot, csak a kereset, illetve a keresetlevél tartalma. A Ket. 50. § (1) bekezdésének megsértésére a felperes már keresetlevelében hivatkozott, így tartalmilag hivatkozott a Pp. 336/A.§ (2) bekezdésére is, ezért a bíróság jogellenesen nem hívta fel az alperest a határozata alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, tekintettel arra, hogy azt a felperes végig vitatta. Részletesen ismertette, hogy a kapcsolattartási történésekből levezetve nem indokolt és nem szolgálja a gyermek érdekét az apai nagyszülő gyermek elvitelére és visszahozatalára vonatkozó jogának fenntartása, különös tekintettel az apai nagypapa viselkedésére, melyet a becsatolt hangfelvételek bizonyítanak.

A felperes kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alaposággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az idevonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le.

Kiemeli a Kúria, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2)

bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A perben rendelkezésre állt iratanyag alapján a Kúria megállapíthatónak találta, hogy a felperes a felülvizsgálni kért közigazgatási határozatok ellen előterjesztett keresetében szövegszerűen és tartalmilag is az alperes tényállás tisztázási kötelezettségének elmulasztását a felperes által becsatolt hangfelvétel bizonyítékként történő figyelembevételének mellőzése okán, a régi és az új Ptk. idevonatkozó rendelkezéseinek értelmezése kapcsán vitatta. E tekintetben a Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával. Az új Ptk. 2014. március 15. napján lépett hatályba. A felperes a gyámhivatali eljárás során 2014. május 22-én csatolt hangfelvételeket a nagyszülők kifogásolható magatartásának bizonyítására. Ekkor már az új Ptk. rendelkezései voltak alkalmazandók.

Az új Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerint képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A régi Ptk. 80. § (2) bekezdésében a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához kívánta meg az érintett személy hozzájárulását.

A két szabályozás eltérősege - mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott - nyilvánvaló. A perbeli ügyre vonatkoztatva a hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához kívánja meg a jelenleg hatályos Ptk. az érintett személy hozzájárulását, amely eltér a régi Ptk. nyilvánosságra hozatalhoz szükséges hozzájárulás szabályozási körétől. Helyes következtetésre jutott tehát a Gyámhivatal, amikor az érintett hozzájárulása nélkül készült hangfelvételt bizonyítékként eljárása során nem használta fel.

A fenti szabályozásbeli különbségből következően a régi Ptk. alkalmazási körében született eseti döntések az ügyben nem voltak irányadónak tekinthetők.

Megjegyzi ugyanakkor a Kúria, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében is alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Gyámhivatal nem tett eleget a tényállás tisztázása iránti kötelezettségének, a Ket. 50. § (1) bekezdésének megsértésével járt el. A közigazgatási iratokból megállapíthatóan a Gyámhivatal széles körű bizonyítási eljárást folytatott le, meghallgatta a szülőket, tanúként az érintett hozzátartozókat, tájékoztatást kért a gyermek háziorvosától, a Gyermekek jótételei Szolgálatától. Azon körülmény, hogy a hatályos új Ptk.-beli szabályozás alkalmazásával, az érintett hozzájárulása nélkül készült hangfelvételt nem használta fel a bizonyítékok között, nem jelenti a tényállás tisztázási

kötelezettség megsértését. Egyetlen bizonyíték mellőzése nem járhat azzal a következménnyel, hogy a Gyámhivatal által lefolytatott bizonyítási eljárás eredményét annulálja, vagy alapvetően megváltoztassa.

Hangsúlyozza ugyanakkor a Kúria, hogy a felperes a kapcsolattartás újraszabályozását a körülmények megváltozása esetén a későbbiek során is kezdeményezheti, megfelelő és jogszerűen felhasználható bizonyítási eszközök felajánlásával.

A Pp. 336/A. § (2) bekezdése értelmében, ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

E szabály alkalmazását illetően is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság. A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal ellentétben nem arról van szó, hogy a közigazgatási szerv a Pp. ezen rendelkezését alkalmazta volna és emiatt ezt a keresetlevélben kellett volna a felperesnek kifogásolnia, hanem arról, hogy az alperes bizonyítási kötelezettségére vonatkozóan a felperesnek legkésőbb a Pp. 335/A. § (1) bekezdésének megfelelően a per első tárgyalásán kellett volna indítványt tenni. Tekintve, hogy az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperesi hatóságok a tényállás tisztázási kötelezettségüknek eleget tettek, így ezen szakasz alkalmazásának indokoltsága nem merült fel, és annak elkésettsége ezt egyébként is kizárta.

Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2015. december 1.

Dr. Kárpáti Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró